

לא בפעם הראשונה חדרה השנה הפוליטיקה אל המישחקים האולימפיים

אולימפית של היטלר מלבד כמה צופים טפשים שלבשו טוגות רומאיות ונשאו פלצורים ובומרנגים של קאובויס... בתשע בבוקר הגענו לגבול האוסטרי. בעשר וחצי ראיתי רץ, עדיין בשטח אוסטריה, עם לפיד בוער בידו הימנית. הוא היה גבר כבן 75, בעל זקן לבן ור שפם לבן כפי שהיה לשליט האוסטרי הונגרי פרנץ יוזף זמן קצר לפני מותו. הרץ היה — כפי שלמדתי מאוחר יותר — הגזר של הוועד האולימפי האוסטרי. שני אתלטים אוסטרים צעירים יותר דחפו את הזקן בסתר מאחור, עם הגיעו אל הגבול מצא בעצמו איכשהו את הכוח לנופף בלפיד מעל לראשו ולצעוק שלוש פעמים „זיג הייל, זיג הייל, זיג הייל.“

רשמתי זאת בפנקסי. בועד האוסטרי מחליף ברכות עם מנהיגיו נוצת הנשר, עברו צלמים גרמניים את הגבול והתחילו לצלם את הבוגרים הצ'כים. אני ראיתי מספיק, עיני והוסיף בלחישה: „אני מקווה ש- משהו יקרה. רצוני לא רק שתדווח חד- שות, אני רוצה שתעשה אותן.“ למחרת ניגשתי אל האוטובוס ש- עמד לקחת את הצופים מפראג ל- גבול האוסטרי ממנו יגיע הלפיד האר- לימפי. כתיסר נערים צעירים עמדו ו- קיפצו סביבו. רובם לבשו טוגות לבנות ארוכות ולראשם לבשו קסדות מבריקות של מכבי-אש. „הדייקנים“ שבהם אף הביאו איתם פלצורים ובומרנגים. לשם מה? במאית הסרטים, העלמה לני ריפנ- שטאל, תצלם את המשלחת. נאמר לי. הם רצו להראות דרמטיים בסרטת ה- אולימפי של העלמה ריפנשטאל. „בוקר טוב.“ אמר מנהיגם כשהצגתי עצמי. שלוש נוצות לבנות היו נעוצות לו מאחורי מין כאפיה צ'כית.

„אתה מתלוצץ.“ נבהלתי. „אלוהים אדי- רים, במשך ששת החודשים האחרונים כתבנו נגד המשחקים האולימפיים. איי- נו על הסוקול, צרנו על כל האתלטים הצ'כים והסלובקים ההגונים שלא יקחו חלק במשחקים. בעצמי כתבתי כרוז נגד המשחקים...“

„ילד טוב.“ חזר ואמר העורך, „זכור: אם כתב צעיר רוצה להתנגד למשהו עליו קודם כל לדעת על הדבר. אינך יכול לסלף את האמת אלא אם כן אתה יודע אותה.“

„מי רוצה לסלף את האמת?“ שאלתי. „אנו שונאים את הנאצים. את היטלר, את משחקי ברלין המטופשים שלו עם כל ה-ס.ס. וה-ס.א. הצועדים בסך. אני שונא אותם כיהודי ואתה שונא אותם כצ'כי.“

„כצ'כי וכיהודי.“ תיקן אותי העורך. „אתה יודע היטב כיצד נקראתי לפני ש- שינתי את שמי לקוונרד... אין דבר:

רוז
היטלר, בעת תחרויות האת- לטיקה באולימפיאדת ברלין 1936, קופץ ממושביו בכעס כאשר נבחרת הנשים של גרמניה במירוץ שליחים איב- דה את המקל הנמסר משליחה לשליחה.

כך חיבלתי בלפיד האולימפי

רצתי אל משרד הדואר הקרוב ביותר לטלפן אל הבוס שלי. הוא הודה לי עבור האינפורמציה „בעלת הערך“ כפי שהתבטא, והוסיף „אל תספר זאת לאיש, למספר חברים במועדון הכדורגל של הפועלים בכפר הצ'כי תבור יש רעיון (המשך בעמוד 28)

אתך את מקטרת השלום... שהוצתה על ידי הלהבה האולימפית.“ הנערים קפצו לתוך האוטובוס והתחילו לשיר את ה- שיר כאשר צעדתי אל הגבול, כאשר צעדתי אל הגבול... אני רשמתי בפנקסי: „אי אפשר היה למצוא איש שיקח חלק במירוץ האש ה-

עדיין ברצוני שתשתתף.“ „במכונית או ברכבת?“ שאלתי. „ברגל.“ היתה תשובת העורך. „ובכן, הזמנתי עבורך מקום באוטובוס, אשר יקח את הצופים אשר יעברו דרך צ'כוס- לובקיה עם הלפיד. ברצוני שתדווח מה קורה ללפיד בדרך...“ ואז הסתכל לתוך

הניסיון לנצל את המישחקים ה- אולימפיים לשם תעמוזה פוליטית, אינו חדש. הקדים את אנשי ספר טמבר השחור אדולף היטלר, שני סה להפוך את משחקי האולימפיא- דה בברלין, 1936, למסע תעמוזה נאצי כל עולמו. יוסף שריק, ידיד צ'כיה, מבקר הקולנוע של „הארץ“, נזכר באפיוזורה מאותה תקופה ה- קשורה במעשה חבלה כאש האוי- לימפית הסמלית.

מאת יוסף שריק

ב ביקורי באיצטדיון האולימפי בי מינכן נכחתי בתורה על טקס הבאת הלפיד האולימפי בידי האתלטים הגרמ- ניים.

בעודי ממתין לרץ שיביא את הלפיד, סיפרה לי המלווה הגרמניה הצעירה שלי על כל המשחקים האולימפיים שהתקיימו, מלבד אלה שנערכו בברלין בשנת 1936. או סירב הפיהרר אדולף היטלר ללחוץ את ידו של הרץ הכושף המעולה ג'סי אוונס. כאשר התקרב אוונס אל מושבו של אדולף היטלר נעלם משם האחרון. נצחוננו של אוונס הפריך את התיאוריה הגזענית של היטלר בדבר עליונות הגזע הנורדי.

„גם אני לקחתי חלק במשלחת ה- אולימפית.“ אמרתי. „אתה?“ שאלה הצעירה בהסתכלה כ- הופעתה הלא כל כך אתלטית. „ובכן.“ אמרתי, „לא רצתי עם הלפיד האולימפי. רצתי נגדו. זו האמת וכל ה- אמת.“

צופים ואינדיאנים

ה דבר קרה בהיותי עורך ספורט צעיר בהלוונובינו, עיתון יומי אנטי-נאצי ב- פראג. יום אחד קרא לי העורך למשרדו. „כפי שאתה בוודאי יודע.“ התחיל, „תעבור המשלחת הנושאת את האש ה- אולימפית מיוון דרך צ'כוסלובקיה בדר- כה לברלין לפתיחת המשחקים האולימ- פיים.“

„זהו חלק מהתעמוזה הנאצית.“ אמר- תי, „תעמוזה בעלת חשיבות פוליטית“, הוספתי על-מנת להוכיח שהיו לי אמביצ- יות גדולות יותר מאשר לכתוב על תוצ- יות משחקי כדורגל. „ילד טוב.“ אמר העורך שלי, „ברצוני שתיתקן חלק במירוץ הלפיד האולימפי.“

הפתיחה 1936
היטלר ונאשי הוועד האולימפי צועדים באיצטדיון ברלין ב- שנוצלו על-ידי היטלר להפגנה פתיחת המשחקים האולימפיים.